

วิเทศปริทัศน์

ศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ (ISC) ผลิตเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับการทูตและการระหว่างประเทศ ความเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นของผู้เขียน ไม่ได้เป็นความเห็นของรัฐบาลไทยหรือกระทรวงการต่างประเทศ การผลิตหรือทำซ้ำเอกสารและบทความในรูปแบบใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากศูนย์ศึกษาการต่างประเทศที่ isc@mfa.go.th และจะต้องระบุชื่อผู้เขียนให้ชัดเจนตามหลักการอ้างอิงเอกสารที่เป็นสากลด้วย

ฉบับที่ 9/2568 | ธันวาคม 2568

จากเบเลงไทย: ผลลัพธ์และโอกาสจาก COP 30

ระพีพัฒน์ สุขนาน¹

การประชุมว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งสหประชาชาติ หรือ COP 30 ที่เกิดขึ้นในวันที่ 10-21 พฤศจิกายน 2568 ที่เมืองเบเลง ประเทศบราซิล สำหรับการประชุมในครั้งนี้จะอยู่ภายใต้ประเด็นที่สำคัญดังนี้² (1) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (2) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (3) การจัดหาเงินทุนด้านสภาพภูมิอากาศสำหรับประเทศกำลังพัฒนา (4) เทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียนและแนวทางแก้ปัญหาคาร์บอนต่ำ (5) การอนุรักษ์ป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ และ (6) ความยุติธรรมด้านสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบทางสังคมจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ COP 30 ยังถูกคาดหวังว่าจะเป็นหมุดหมายที่สำคัญในการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาด้วยแนวทางธรรมชาติ (nature-based solutions) โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแอมะซอนที่อยู่ในพื้นที่ของการจัดประชุมครั้งนี้ ซึ่งมีนัยสำคัญที่จะแสดงให้เห็นถึงบทบาทของป่าฝนในการรักษาเสถียรภาพของความหลากหลายทางชีวภาพและการรักษาสมดุลของสภาพภูมิอากาศ รวมถึงเน้นการแก้ไขวิกฤตการณ์ระดับโลกที่เร่งด่วนอย่างครอบคลุมทั้งในเรื่องวิกฤตการณ์การเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภารกิจไทยใน COP 30

เวที COP 30 ครั้งนี้ ไทยได้แสดงถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมของการดำเนินการด้านการขับเคลื่อนในการลดก๊าซเรือนกระจกที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอความก้าวหน้าของร่างพระราชบัญญัติลดโลกร้อน และร่าง

¹ นักวิจัย ศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ (ISC)

² Climate Diplomacy, “UN Climate Change Conference (UNFCCC COP 30)”, <https://climate-diplomacy.org/events/un-climate-change-conference-unfccc-cop-30>

พระราชบัญญัติอากาศสะอาด ความสำเร็จในการดำเนินโครงการความร่วมมือในการถ่ายโอนคาร์บอนเครดิตระหว่างประเทศอย่างสิงคโปร์กับญี่ปุ่น รวมทั้งการร่วมกันประกาศเปิดตัวโครงการความร่วมมือระหว่างไทยกับสิงคโปร์ในโครงการป่าชายเลน และโครงการจัดการขยะอาหาร³ โดยความร่วมมือทั้งสองโครงการเป็นการดำเนินงานภายใต้มาตราที่ 6 ของข้อตกลงปารีส ในเรื่องของความร่วมมือด้านคาร์บอนเครดิตระหว่างประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไทยและสิงคโปร์ได้ใช้กลไกทางการเงินและการลงทุนเพื่อเปลี่ยนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นโอกาสทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ไทยได้ประกาศถึงเป้าหมายสำคัญเป้าหมายใหม่คือไทยจะก้าวเข้าสู่ Net Zero ภายใน ค.ศ. 2050 ซึ่งเร็วขึ้นกว่าเป้าหมายเดิมถึง 15 ปี และจะนำเสนอรายงาน NDC⁴ 3.0 ต่อที่ประชุม นับเป็นการประกาศว่าไทยพร้อมผลักดันการเป็นสังคมคาร์บอนต่ำต่อเวทีโลกอย่างเป็นทางการ⁵ สำหรับไทย การปรับเป้าหมายให้เร็วขึ้นนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อการนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านเศรษฐกิจ และด้านอุตสาหกรรม ที่ถือเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องโดยตรงต้องเร่งปรับตัว เพราะได้พิจารณาแล้วว่าจะเป็นสิ่งที่สามารถทำให้ไทยกลับเข้าสู่มาตรฐานสากลได้ อีกทั้งยังเป็นทางรอดของเศรษฐกิจไทยและไม่หลุดจากวงจรการค้าโลกในอนาคต⁶ ถึงแม้ว่าเป้าหมายใหม่ในครั้งนี้เพื่อให้ก้าวทันนานาประเทศที่มีการตั้งเป้าหมาย Net Zero ภายใน ค.ศ. 2050 เช่นกัน และการเพิ่มขึ้นของโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อไม่ให้เสียโอกาสในห่วงโซ่อุปทานโลก แต่ต้องยอมรับว่าไทยยังมีช่องว่างอีกหลายด้านที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งในเรื่องของนโยบาย กฎหมาย และมาตรฐาน เช่น ในภาคอุตสาหกรรม พลังงาน คมนาคม เกษตรกรรม และป่าไม้ เป็นต้น เพื่อให้สามารถเดินไปพร้อมกับนานาประเทศด้วยศักยภาพของไทยอย่างเต็มรูปแบบ

ผลลัพธ์จากเบเลง

การประชุม COP 30 ครั้งนี้ได้มีกรอบการประชุมคือ “COP ว่าด้วยการนำไปปฏิบัติ” ที่มุ่งเน้นการทำให้ทุกอย่างเกิดขึ้นจริงไม่ใช่สิ่งที่ต้องทำเพราะพันธกรณีหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ จากการประชุมสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาาร่วมกันของประชาคมโลกไปพร้อมๆ กับความแตกแยกจากผลประโยชน์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องของการ

³ กรุงเทพธุรกิจ, “ท่าที ‘ไทย’ สู่ COP30 ที่บราซิล จ่อโชว์เป้าใหม่ Net Zero เร็วกว่าเดิม 15 ปี”, <https://www.bangkokbiznews.com/environment/1200040>

⁴ Nationally determined contributions (NDC) คือ ข้อกำหนดที่ประเทศได้กำหนดเพื่อเป็นเป้าหมายในการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภายใต้กรอบของความตกลงปารีส (Paris Agreement) โดยทุกประเทศต้องส่งแผนดังกล่าวพร้อมทั้งรายงานความคืบหน้าทุก 5 ปี และแสดงความก้าวหน้าอย่างโปร่งใส

⁵ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, “สุชาติฯ ครม. ไฟเขียว! ไทยยกระดับ NDC 3.0 เร่งขับเคลื่อน Net Zero 2050 สู่โลกเดือด พลิกโอกาสเศรษฐกิจยั่งยืน”, <https://www.mnre.go.th/th/news/detail/227701>

⁶ SD Thailand, “รัฐบาลประกาศนโยบายปรับเป้า Net zero เร็วขึ้น 15 ปี ญญแจสำคัญผลักดันภาคเอกชน เร่งปรับตัวสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ”, <https://www.sdthailand.com/2025/10/thailand-new-target-net-zero-20250>.

เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในเรื่องของการเงิน มาตรการทางการเงิน แนวทางการรับมือและบรรเทาผลกระทบ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. Climate Finance

ในที่ประชุมประกาศเดินตาม “Baku-to-Belém Roadmap to 1.3T” จาก COP 29 ในการเร่งระดมเงิน 1.3 ล้านล้านดอลลาร์ต่อปีภายในปี 2035 และการเพิ่มเงินทุนในด้าน adaption เป็น 2 เท่า ภายใน ค.ศ. 2025 และ 3 เท่า ภายใน ค.ศ. 2035 ซึ่งถือเป็นการส่งสัญญาณที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาช่องว่างเงินทุนด้าน adaptation ในการช่วยเหลือกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ได้รับผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศให้สอดคล้องกับความเร่งด่วนของวิกฤตสภาพภูมิอากาศ

2. การริเริ่มโครงการใหม่

COP 30 ครั้งนี้ มี โครงการริเริ่มใหม่⁷ ที่ได้ถูกผลักดันและได้รับการประกาศ ดังนี้

2.1 Tropical Forests Forever Facility (TFFF) คือ กองทุนเพื่อจูงใจให้ประเทศที่มีป่าเขตร้อนไม่ตัดไม้ทำลายป่า โดยใช้โมเดล “payment for performance” พร้อมมาตรฐานตรวจวัดด้วยดาวเทียมเพื่อให้ผืนป่าถูกดูแลอย่างยั่งยืน

2.2 Just Transition Mechanism (JTM)⁸ เป็นกลไกที่จะช่วยให้การเปลี่ยนผ่านพลังงานฟอสซิลสู่พลังงานสะอาดเป็นไปอย่างยุติธรรมสำหรับทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มแรงงาน ชุมชนท้องถิ่น และกลุ่มอ่อนไหวที่จะช่วยลดผลกระทบทางด้านสังคมและส่งเสริมการฟื้นฟูอาชีพและเศรษฐกิจ

2.3 Adaptation Finance สำหรับประเทศเปราะบาง โดยที่ประชุมตกลงให้มีการเพิ่มเงินสนับสนุนการปรับตัวต่อผลกระทบทางสภาพภูมิอากาศภายในกรอบเวลาที่กำหนด

2.4 Implementation and Tracking คือ กลไกที่จะช่วยผลักดันแนวคิดที่ว่า COP คือเวทีที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงการติดตามการดำเนินงานของแต่ละประเทศ และการสนับสนุนให้แผนการต่างๆ อย่าง NDCs และ NAPs ถูกนำไปใช้จริง

2.5 Health Action Plan ความริเริ่มด้านสุขภาพ คือ การมี “Belém Health Action Plan” หรือ แผนร่วมระดับสากลเพื่อเตรียมระบบสาธารณสุขให้พร้อมรับมือกับผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ (ความร้อน โรคที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ และมลภาวะ เป็นต้น) โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม (climate justice) และการมีส่วนร่วมของชุมชน

⁷ Philstar Global, “What did countries agree to at COP30?”, <https://www.philstar.com/headlines/climate-and-environment/2025/11/23/2489300/what-did-countries-agree-cop30>

⁸ The Guardian, “Compromises, voluntary measures and no mention of fossil fuels: key points from Cop30 deal”, https://www.theguardian.com/environment/2025/nov/22/roadmaps-adaptations-and-transitions-what-climate-measures-were-agreed-at-cop30?utm_source=chatgpt.com

3. ผลสำเร็จของแผนปฏิบัติการด้านเพศสภาพ (Gender Action Plan: GAP)

ผลสำเร็จอีกประการของการประชุมในครั้งนี้คือการสรุปการเจรจาเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการด้านเพศสภาพ (Gender Action Plan: GAP) เพื่อผลักดันการดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศที่คำนึงถึงเพศสภาพอย่างการบูรณาการเรื่องเพศสภาพในนโยบายและแผนงานด้านสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความเชื่อมโยงกับเพศสภาพทั้งในของความไม่เท่าเทียม โดยเฉพาะในผู้หญิงและเด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้เทียบเท่าเพศชาย บางประเทศบทบาทการเป็นแม่บ้านทำให้เพศหญิงต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติอย่าง น้ำ ป่า ไม้ และของป่าต่างๆ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันแต่สามารถนำไปสู่ความเสี่ยงด้านสุขอนามัยหรือความยากจนได้ ดังนั้น GAP จะก่อให้เกิดพื้นฐานของความเท่าเทียมทั้งในมิติของเพศ เชื้อชาติ และอายุ ที่จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นานาชาติประเทศนามาบูรณาการในนโยบายและแผนงานเพื่อตอบสนองต่อการดำเนินงานด้านสภาพภูมิอากาศในอนาคต

4. การเปลี่ยนผ่านพลังงานฟอสซิล

การประชุมครั้งนี้ประเทศกลุ่มพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาร่วมกันเรียกร้องให้มี roadmap เพื่อใช้ในการลดหรือยุติการใช้ฟอสซิลเพื่อให้การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนและมีแนวทางที่เป็นรูปธรรมและยุติธรรมเพื่อให้เป้าหมายการจำกัดอุณหภูมิโลกที่ 1.5 องศาเซลเซียส ตามความตกลงปารีสยังคงสามารถเป็นไปได้⁹ แต่ข้อเสนอนี้ก็กลับต้องเผชิญกับแรงกดดันอย่างสูงจากกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมัน (Petrostates) และประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่บางประเทศ ทำให้ร่างสุดท้ายของข้อตกลงจึงไร้ซึ่งคำว่า ภาษี เชื้อเพลิงฟอสซิล และ roadmap ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ถึงแม้ว่าจะอยู่ในเวทีเจรจาระดับพหุภาคียังคงจะถูกจำกัดด้วยปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ และโครงสร้างระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มที่จะขยายขอบเขตต่อเนื่องไปสู่อนาคต

อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการที่จะผลักดันข้อเสนอนี้ให้เป็นวาระหลักของเวทีการประชุม COP ความพยายามในการผลักดัน roadmap และ just transition ถือเป็นสัญญาณเชิงบวกกว่ามีการยอมรับอย่างเปิดเผยว่าประเด็นฟอสซิลถือเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง รวมถึงภาวะเปลี่ยนผ่านที่จะเกิดขึ้นจะต้องคำนึงถึงเรื่องความยุติธรรมทางสังคม เช่น แรงงาน ชุมชนพื้นเมือง และสิทธิเชิงสังคมควบคู่ไปด้วยเช่นกัน

⁹ The Guardian, “More than 80 countries at Cop30 join call for roadmap to fossil fuel phase-out”, https://www.theguardian.com/environment/2025/nov/18/more-than-80-countries-join-call-at-cop30-for-roadmap-to-phasing-out-fossil-fuels?utm_source=chatgpt.com

ผลสะท้อนจาก COP 30

COP 30 ถือเป็นรอบการประชุมที่เกิดความริเริ่มใหม่ที่สำคัญต่อปัจจุบันและอนาคตอยู่ไม่น้อย ทั้งในเรื่องของ adaptation finance ที่ถือเป็นปัญหาสำคัญของกลุ่มประเทศเปราะบาง เนื่องจากได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งเรื่องการค้าและสภาพภูมิอากาศ และเป็นครั้งแรกที่นำเอาเรื่องของการค้าเข้าสู่กรอบการเจรจา climate talk ให้มีการตกลงเริ่ม dialogue ระดับนานาชาติ ในเรื่อง trade and climate เพื่อให้มีการเปิดทางการกำหนดมาตรฐานหรือกติกาสากลในการรองรับการค้าแบบคาร์บอนต่ำและอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน รวมทั้งการยอมรับเสียงของภาคประชาสังคมที่เพิ่มขึ้น ทั้งเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ ชนพื้นเมือง เยาวชน และกลุ่มเปราะบาง เพื่อเป็นการยืนยันว่าสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน และสิทธิสิ่งแวดล้อมต้องได้รับความคุ้มครองควบคู่ไปกับการจัดการกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อตอบรับกับกลไกด้านความเป็นธรรมทางสภาพภูมิอากาศ (climate finance) แต่ความริเริ่มต่างๆ เหล่านี้มาพร้อมกับความไม่แน่นอนและไม่ชัดเจน แม้ว่า จะก่อให้เกิดกลไกทางเลือกที่อาจเป็นแนวทางใหม่เพื่อตอบสนองประเด็นที่ถูกผลักดันขึ้นภายในเวทีการประชุมแห่งนี้ แต่ต้องยอมรับว่าทุกการพิจารณาที่เกิดขึ้นไม่ได้ถูกรับรองในข้อตกลงผูกมัด ซึ่งกล่าวได้ว่าทุกการพิจารณาข้างดากรอบเวลา ขาดเป้าหมาย และขาดกลไกที่ผูกมัดให้ทุกประเทศปฏิบัติตาม ทุกอย่างเริ่มต้นและลงมือไปกับคำว่าภาคสมัครใจ แนวคิดที่ว่าด้วยการนำไปปฏิบัติจริงตามกรอบเบเลงอาจถูกสั่นคลอนลงได้ด้วยข้อจำกัดที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อคำสัญญาไม่อาจถูกแปรเปลี่ยนไปสู่การกระทำได้จริง นอกจากนี้ ที่ประชุมครั้งนี้ได้ลดทอนความสำคัญของวิทยาศาสตร์ภูมิอากาศ (climate science)¹⁰ ซึ่งทำให้นโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคตอาจถูกอ้างอิงโดยข้อมูลที่ไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน หรือถูกกำหนดโดยความคิดเห็นทางการเมืองและเศรษฐกิจมากกว่า การกำหนดนโยบายผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจากสถิติ รายงาน และการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ ที่จะส่งผลให้นโยบายที่เกิดขึ้นไม่ได้ถูกกำหนดมาเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนได้ว่าความร่วมมือระหว่างประเทศสำหรับเวที COP กำลังอยู่ในจุดเปราะบาง หลักการฉันทามติในเวทีแห่งนี้กำลังสร้างปัญหาให้กับกระบวนการที่สามารถเห็นได้จากการตีตกวาระการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล เพียงเพราะการได้รับแรงดันจากกลุ่มประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกที่ถือเป็นกลุ่มสำคัญในระบบเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศไม่ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับการแก้ไขปัญหา climate change เพียงแต่มีเงื่อนไขจำเป็นบางอย่างที่สามารถช่วยให้การจัดการกับปัญหาสามารถเป็นไปได้จริงและสามารถเกิดภาวะชะงักงันได้เช่นเดียวกัน ผ่านตัวแสดงอย่างรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และปัจจัยอย่างเรื่องของการค้า กลไกทางการเงิน โครงสร้างทางพัฒนา เศรษฐกิจ และพลังงาน เป็นต้น ดังนั้น อนาคตของความร่วมมือระหว่างประเทศผ่านเวที COP นี้จะเป็นไปในทิศทางใดคงขึ้นอยู่กับว่าเวทีแห่งนี้สามารถที่จะยังคงสร้าง

¹⁰ The Straitstimes, “Takeaways from the COP30 climate summit in Brazil”,
https://www.straitstimes.com/world/takeaways-from-the-cop30-climate-summit-in-brazil?utm_source=chatgpt.com

ความเชื่อใจได้ว่ายังคงเป็นเวทีสากลที่ทุกประเทศสามารถประสานบทบาทร่วมกัน และยังคงมีความหมายและได้รับความไว้วางใจว่ายังคงเป็นกลไกสำคัญที่สุดที่มีอยู่เพื่อรับมือวิกฤตโลกรวนร่วมกัน

โอกาสจากเบเลงูไทย

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศถือเป็นภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่นับวันจะทวีความซับซ้อนมากขึ้น และไม่ได้มีผลกระทบแต่ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมแต่ยังแอบแฝงอยู่ในมิติอื่นๆ ทั้งในเรื่องของความมั่นคง การพัฒนา อาหาร พลังงาน สาธารณสุข แรงงาน และความยากจน เป็นต้น สำหรับไทยที่มีภูมิประเทศที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบจากสภาวะโลกรวน สามารถพิจารณาได้จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศภายใน พ.ศ. 2568 ทั้งเหตุการณ์แผ่นดินไหว ไฟป่า อุทกภัยในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งใน พ.ศ. 2568 เกิดสถานการณ์น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง และน้ำท่วมฉับพลันอย่างต่อเนื่องในหลายจังหวัด จากสถานการณ์ดังกล่าว ไทยอาจจะต้องพิจารณาถึงแนวทาง กลไก นโยบาย และแผนการการรับมือที่มีอยู่ว่าเพียงพอต่อการจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือไม่ หากในปัจจุบันเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ใช่แค่เรื่องปัญหาเชิงเทคนิค (ด้านสิ่งแวดล้อม) อีกต่อไป แต่อาจจะต้องยกระดับความสำคัญให้เทียบเท่ากับนโยบายหลักหรือเรื่องการเมืองระหว่างประเทศเรื่องอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม ความริเริ่มที่เกิดขึ้นในเวที COP ครั้งนี้ถือเป็นการเปิดโอกาสสำหรับไทยในการพัฒนานโยบายและบทบาทในเวทีระหว่างประเทศผ่านโครงการที่มีการริเริ่มขึ้น ดังนี้ (1) การใช้กลไก just transition ร่วมกับ adaptation finance เพื่อการพัฒนานโยบายและแนวทางการรับมือด้านสิ่งแวดล้อมประกอบกับการดูแลสังคมและชุมชนในพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง (2) โอกาสการได้รับการสนับสนุนจากกองทุน TFFF หากไทยสามารถที่จะรักษาผืนป่าหรือระบบนิเวศที่สำคัญตามมาตรการของกองทุน (3) โอกาสในการพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านเพศสภาพเพื่อผลักดันให้มีการบูรณาการเรื่องเพศสภาพในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสู่ พรบ. อากาศสะอาด นโยบายสิ่งแวดล้อม หรือแผนพัฒนาประเทศ ที่จะสามารถเป็นจุดเริ่มต้นให้ไทยกลายเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนประเด็นนี้ในภูมิภาคได้(4) โอกาสในการพัฒนานโยบายด้าน climate health เนื่องจากการสาธารณสุขไทยถือเป็นที่ยอมรับในเวทีโลก และมีบทบาทด้านความร่วมมือกับนานาชาติหลากหลายด้าน อย่างความร่วมมือภายในภูมิภาคอาเซียนด้านการรับมือกับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขและโรคอุบัติใหม่ การแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีสาธารณสุขกับนานาชาติ โครงการสาธารณสุขชายแดน และโครงการพัฒนาศูนย์ผลิตยาเทียม เป็นต้น ดังนั้น ความริเริ่มครั้งนี้ถือเป็นโอกาสสำคัญที่ไทยอาจจะสามารถต่อยอดการพัฒนาในการเตรียมการรับมือภัยธรรมชาติ มลพิษ โรคระบาด อุบัติเหตุและฉุกเฉิน และการสาธารณสุขซึ่งอาจจะนำไปสู่บทบาทไทยที่สำคัญในเวทีการเจรจาแห่งนี้ได้ในอนาคต

แม้ว่าในปัจจุบันจะเกิดการตั้งคำถามถึงเวทีการประชุม COP ว่าจะสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ แต่เราไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้ว่าด้วยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเวทีแห่งนี้ยังคงจำเป็นและเป็นจุดหมายที่

สำคัญที่มีผลต่อทิศทางนโยบายและระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม ในการจัดการกับ
ปัญหาวิกฤตการณ์โลกรวนได้ต่อไปในอนาคต

ศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ

(International Studies Center - ISC)

isc.mfa.go.th | isc@mfa.go.th